

O LUDWIKU KRASIŃSKIM I JEGO CÓRCZE MARII LUDWICE CZARTORYSKIEJ – CICHYCH BOHATERACH KRASNEGO, MAZOWSZA I POLSKI

Anna Gajek, Ireneusz Gajek

KATEGORIA WIEKOWA: 15-18 LAT

ADRESAT: uczniowie w wieku 15–18 lat.

CZAS ZAJĘĆ: Projekt 8 spotkań × 45minut, które mogą być rozłożone w czasie (np. 8 tygodni).

SŁOWA KLUCZOWE: edukacja regionalna, Krasne, Ludwik Krasiński, Maria Ludwika Czartoryska, edukacja filmowa, odwrócona lekcja, gra edukacyjna, ludzie Mazowsza, e-learning, WebQuest, kompetencje kluczowe.

WPROWADZENIE

Krasne to piękna miejscowość na Mazowszu – gniazdo rodowe rodziny Krasińskich. Dzięki hrabiemu Ludwikowi Krasińskiemu i jego córce, księżnej Marii Ludwice Czartoryskiej, można tu dziś oglądać pamiątki przeszłości. Warto poznać biografie tych patriotów, społeczników, ludzi o złotych sercach zasłużonych dla Krasnego, Mazowsza i Polski. Zapropionowanie spotkania pozwolą uczestnikom przyswoić i uporządkować wiedzę z zakresu edukacji regionalnej. Niezwykle wartościowym, a zarazem atrakcyjnym działaniem będzie przygotowanie przez młodzież filmów – trwałej pamiątki poświęconej bohaterom zajęć. Nauczyciel jako koordynator i doradca pozwala uczestnikom na samodzielność (dzięki metodzie lekcji odwróconej oraz instrukcji WebQuestu) wyzwalającą radość tworzenia. Różnorodność zadań realizowanych w trakcie zajęć umożliwi kształtowanie ważnych kompetencji kluczowych: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, uczenia się, przedsiębiorczości, świadomości i ekspresji kulturalnej, a także cyfrowych, osobistych i społecznych.

CEL OGÓLNY

Rozwijanie wiedzy o historii własnego regionu i jej związkach z historią narodową. Zapoznanie z biografią i zasługami hrabiego Ludwika Krasińskiego i księżnej Marii Ludwicy Czartoryskiej.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- poznaje wybitnych ludzi zasłużonych dla Krasnego oraz Mazowsza;
- rozwija umiejętności wyszukiwania, gromadzenia oraz selekcjonowania źródeł informacji o własnej miejscowości;
- rozumie pojęcie postawy obywatelskiej;
- rozumie znaczenie frazeologizmu cichy bohater;
- poznaje możliwości i zalety e-learningu;
- posługuje się narzędziami programu Canva;
- posługuje się narzędziami programu ActivePresenter;
- doskonali umiejętność posługiwania się filmowymi środkami wyrazu.

METODY PRACY:

- lekcji odwróconej,
  - problemowa,
  - poszukująca,
  - projektu – WebQuest,
  - ekspresyjna,
  - realizacji zadań wytwórczych,
  - gra dydaktyczna.
-

FORMY PRACY:

- indywidualna,
  - w zespołach.
-

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- tablica multimedialna,
  - komputery z dostępem do internetu,
  - tablety lub smartfony,
  - zadania projektu WebQuest dla grup,
  - karty pracy,
  - flipchart i pisaki lub tablica, kartki i długopisy dla uczniów.
-

ZAŁĄCZNIKI:

1. Kadr animacji filmowej *Czasy Ludwika Krasińskiego i Marii Ludwicy Czartoryskiej*.
2. Kadr filmu o życiu i działalności społecznej Ludwika Krasińskiego.
3. Zrzut ekranu przedstawiający prezentację multimedialną o księżnej Marii Ludwicy Czartoryskiej.
4. Zrzut ekranu przedstawiający prezentację multimedialną *Moda na ziemiach polskich w XIX i na początku XX wieku*.
5. Zrzut ekranu przedstawiający jedną z plansz gry *Quizizz*.
6. Zrzut ekranu przedstawiający grę *mInstructor*.
7. Przykładowy kadr filmu *Elementarz filmowca*.
8. Instrukcja *WebQuestu*.
9. Karta pracy – *Notatnik młodego filmowca*.
10. Przykładowy scenariusz filmu *Ludwik Krasiński – społecznik i patriota*.
11. Przykładowy scenariusz filmu *Księżna Maria Ludwika Czartoryska – kobieta o złotym sercu*.
12. Karta pracy – *Scenopis filmu*.
13. Przykładowy plakat przedstawiający zasługi Ludwika Krasińskiego.
14. Przykładowy plakat przedstawiający zasługi Marii Ludwicy Czartoryskiej.
15. Kod QR do gry *Quizizz*.
16. Kod QR do zasobu e-learningowego *mInstructor*.

BIBLIOGRAFIA:

J. Chońska-Mika, M. Kulesza, K. Mika, W. Morawski, H. Wajs, *Mazowsze*, Warszawa 2011.

I. Rajca, *Pisz. Stadnina Koni Krasne*, Krasne 2007.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE [dostęp: 25.03.2019]:

<https://kultura.wiara.pl/doc/2060710.Krasne-znaczy-piekne>

http://www.pttk-ciechanow.pl/region.php?id=region_4

<http://krasne.pl/135-4bc6b5ebae517.htm>

Źródła fotografii oraz informacji do opracowania materiałów umieszczonych w chmurze Google:

<https://tiny.pl/tt8ht>

<https://tiny.pl/tt8h7>

<https://tiny.pl/tt8h9>

<https://tiny.pl/tt47d>

<https://tiny.pl/tt475>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Maria_Ludwika_Krasińska

http://studnia.tu.koszalin.pl/pojecia_filmowe.htm

<https://slideplayer.pl/slide/10799216/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikiprojekt:Filmy/Słowniczek_pojęć_filmowych

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Scenopis>

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Scenorys>

<https://events.cltl.ubc.ca/events/scripts-and-storyboards/>

<http://krasne.pl/135-4bc6b5ebae517.htm>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Winterhalter_Eliza_Krasińska.jpg

<https://www.thinglink.com/scene/649649227609145344>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Leopold_Stanisław_Kronenberg

<http://stadninakrasne.com.pl/og-rule>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Maria_Magdalena_Radziwiłłowa

<https://www.mapofpoland.pl/Krasne-k-Przasnysza,zdjecie,34776,Kosciol-Parafialny.html>

<https://www.findagrave.com/memorial/156311265/maria-ludwika-czartoryska>

<https://www.edukator.pl/ubior,4550.html>

<https://www.rp.pl/artypul/632768-Moda-meska-w-XIX-wieku.html>

<https://dawny-krakow.blogspot.com/2011/09/moda-pierwszej-poowy-lat-80-tych-xix.html>

https://www.youtube.com/watch?v=2VSz5G_qeS8

<https://www.youtube.com/watch?v=UgryswsZ1dQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=iHrEllyZDWY>

<https://i.pinimg.com/originals/de/ec/fe/deecfe129db1c907a9e131a0cb9203d0.jpg>

<https://i.pinimg.com/originals/07/79/66/077966dce5ff8ffde01159f93cc8d2ec.jpg>

PRZEBIEG ZAJĘĆ

UWAGI DO ZAJĘĆ

Aplikacja Canva, z której korzystają uczniowie, jest darmowa i nie wymaga instalacji, jest dostępna online; program ActivePresenter można pobrać z internetu i zainstalować na komputerze.

Przedstawiona propozycja zajęć ma formę projektu i zapewnia uczniom dużą samodzielność w opracowaniu materiału. Zadanie realizowane przez uczniów może mieć charakter międzyprzedmiotowy. Cenne byłoby zwłaszcza wsparcie nauczyciela informatyki. Uczniowie mogliby również realizować przedsięwzięcie na zajęciach koła historycznego lub filmowego. Różnorodne materiały multimedialne zamieszczone w chmurze Google oraz gry mogą być dowolnie wykorzystywane przez nauczycieli jako element wzbogacający zajęcia z edukacji regionalnej na lekcjach z wychowawcą, wiedzy o społeczeństwie lub podczas dni otwartych szkoły. Propozycje scenariuszy filmowych (fabuły *Księżna Maria Ludwika – kobieta o złotym sercu* i *Wywiad z Ludwikiem* [Kraśińskim]) mogą stanowić inspirację do opracowania inscenizacji na odbywający się corocznie festyn rodzinny.

Uwaga: na co najmniej tydzień przed zajęciami nauczyciel wysyła do uczniów link z materiałami umieszczonymi w chmurze Google: https://drive.google.com/open?id=16p30oFd1KdtJ7rc5hwAEWks-fNr6_-7q (link należy skopiować i wkleić do okna adresu przeglądarki internetowej). Dzięki zastosowaniu elementów lekcji odwróconej, kiedy młodzież rozpoczyna zaplanowane zajęcia, ma już wiedzę niezbędną do realizacji kolejnych zadań. Wśród udostępnionych materiałów znajdują się:

- Oś czasu *Czasy Ludwika Kraśińskiego i Marii Ludwicy Czartoryskiej* w formie animacji filmowej, która

przedstawia wydarzenia z życia Ludwika Kraśińskiego i Marii Ludwicy Czartoryskiej na tle ważnych wydarzeń w Polsce i Europie (przykładowy kadr animacji – **załącznik nr 1**).

- Film o życiu i działalności społecznej Ludwika Kraśińskiego (przykładowy kadr filmu – **załącznik nr 2**).
- Link do prezentacji multimedialnej o księżnej Marii Ludwicy Czartoryskiej i jej zasługach dla Krasnego (zrzut ekranu przedstawiający prezentację – **załącznik nr 3**).
- Link do prezentacji multimedialnej *Moda na ziemiach polskich w XIX i na początku XX wieku* (zrzut ekranu przedstawiający prezentację – **załącznik nr 4**).
- Link do gry *Quizizz* (zrzut ekranu przedstawiający planszę gry – **załącznik nr 5**).
- Link do materiałów e-learningowych *mInstructor* (zrzut ekranu przedstawiający grę – **załącznik nr 6**).
- Film *Elementarz filmowca* (przykładowy kadr filmu – **załącznik nr 7**).
- Plansze, które uczniowie wmontowują w przygotowane filmy, z kodami QR odsyłającymi do gry oraz materiału e-learningowego.

LEKCJA 1.

CZĘŚĆ WSTĘPNA

Nauczyciel zapoznaje uczniów z celami lekcji. Ponieważ cykl zajęć będzie poświęcony postaciom, które w małej ojczyźnie uczniów są traktowane jako wzorce osobowe ze względu na ich zaangażowanie dla dobra społeczności, nauczyciel proponuje uczniom ćwiczenie wstępne na temat tego, czym jest postawa obywatelska. Uczniowie otrzymują karteczki i zapisują swoje skojarzenia związane

z tym wyrażeniem. Następnie odbywa się dyskusja o tym, co ułatwia, a co utrudnia zaangażowanie w sprawy społeczne. Nauczyciel rozmawia z uczniami na temat materiałów udostępnionych w chmurze. Zadaje pytania, nawiązując do tematu projektu: „Kogo można nazwać cichym bohaterem?”, „Dlaczego Ludwika Krasińskiego i Marię Ludwikę Czartoryską można określić mianem cichych bohaterów?”.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

Uczniowie zostają podzieleni na grupy – ekipy filmowe. Zespoły otrzymują instrukcję WebOuestu (**załącznik nr 8**). Po zapoznaniu się z zadaniami przygotowują propozycje podziału obowiązków związanych z realizacją filmu. Sporządzają wstępne notatki.

CZĘŚĆ PODSUMOWUJĄCA

Uczniowie prezentują efekty swojej pracy. Wymieniają spostrzeżenia.

LEKCJA 2.

CZĘŚĆ WSTĘPNA

Nauczyciel informuje o celu wycieczki, którym jest wzbogacenie wiedzy o bohaterach projektu oraz uzupełnienie kart pracy związanych z realizacją filmu.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

Uczniowie uczestniczą w wycieczce do Muzeum Rodu Krasińskich w Krasnem oraz odbywają spacer po sąsiadującym z nim parku, zdobywają dodatkową wiedzę z prelekcji kustosza muzeum oraz własnych obserwacji. Zadaniem uczestników jest sporządzenie notatek z dodatkowymi informacjami na temat bohaterów projektu, a także wynotowanie miejsc, które mogą posłużyć jako tło do zdjęć plenerowych – uzupełniają kartę pracy *Notatnik młodego filmowca* (**załącznik nr 9**).

CZĘŚĆ PODSUMOWUJĄCA

Rundka bez przymusu – uczniowie dzielą się spostrzeżeniami dotyczącymi przebiegu pracy.

LEKCJA 3.

CZĘŚĆ WSTĘPNA

Nauczyciel zapoznaje uczniów z celami lekcji. Na podstawie informacji zamieszczonych w chmurze uczniowie przypominają różnice pomiędzy scenariuszem a scenopisem.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

Uczniowie przygotowują scenariusz filmu (przykładowe scenariusze obu filmów – **załączniki nr 10-11**). Odbywają się rozmowy i konsultacje z nauczycielem. Następnie uczniowie przygotowują scenopis, uzupełniając kartę pracy (**załącznik nr 12**). Należy też pamiętać o zaplanowaniu obsady aktorskiej.

CZĘŚĆ PODSUMOWUJĄCA

Dyskusja na temat przygotowanego materiału. Uczniowie kończą zdania:
Na dzisiejszej lekcji zrozumiałem, że...
Uważam, że mój zespół...
(Zdania do dokończenia przez uczniów skłaniają ich do zwrócenia uwagi na przebieg i efekty pracy indywidualnej, a także działań zespołowych).

LEKCJE 4.-5.

CZĘŚĆ WSTĘPNA

Prowadzący przypomina uczniom, że celem zajęć będzie przygotowanie materiału filmowego.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

Uczniowie gromadzą pliki graficzne i dźwiękowe, nagrywają scenki oraz komentarze narratora według opracowanego scenopisu. Jeśli uczniowie chcą

przygotować zdjęcia plenerowe w parku, należy zorganizować kolejne wyjście. To zadanie, a także przygotowanie ewentualnych kostiumów może też stanowić pracę domową. Nauczyciel przypomina o przestrzeganiu praw autorskich, jeśli uczniowie korzystają z zasobów internetowych.

CZĘŚĆ PODSUMOWUJĄCA

Uczniowie z obu zespołów na karteczkach samoprzylepnych wpisują, jaką ocenę (w szkolnej skali oceniania) wystawiliby sobie za zadanie wykonywane na zajęciach. Po przyklejeniu karteczek na tablicy odbywa się krótkie podsumowanie.

LEKCJE 6.-7.

Uczniowie montują zgromadzone materiały według instrukcji WebQuestu, podkładają efekty dźwiękowe, narrację, napisy. Na końcu filmu powinien być dołączony kod QR odsyłający do gier multimedialnych związanych z tematyką filmów. Następnie uczniowie za pomocą aplikacji Canva wykonują przemyślane graficznie plakaty promujące postacie przedstawione w filmach – należy wskazać ich zasługi dla społeczności lokalnej i regionu (przykładowe plakaty – **załączniki nr 13-14**). Nauczyciel przypomina o właściwym zapisaniu efektów pracy w programie ActivePresenter.

LEKCJA 8.

Jest to spotkanie podsumowujące realizację projektu. Podczas zajęć odbywa się projekcja filmów oraz zapoznanie z wcześniej przygotowanymi plakatami (można je wydrukować i wyeksponować

w sali). Można zaplanować spotkanie dla społeczności szkolnej, a nawet zaprosić rodziców, władze lokalne.

EWALUACJA

Formą ewaluacji jest rozwiązywanie zadań – gry (*Quizizz*) i materiału e-learningowego (*mInstructor*). Uczestnicy, korzystając z wyświetlonych na ekranie kodów QR (**załączniki nr 15-16**), uruchamiają gry na smartfonach. Wyniki graczy wyświetlane są na tablicy i urządzeniach mobilnych.

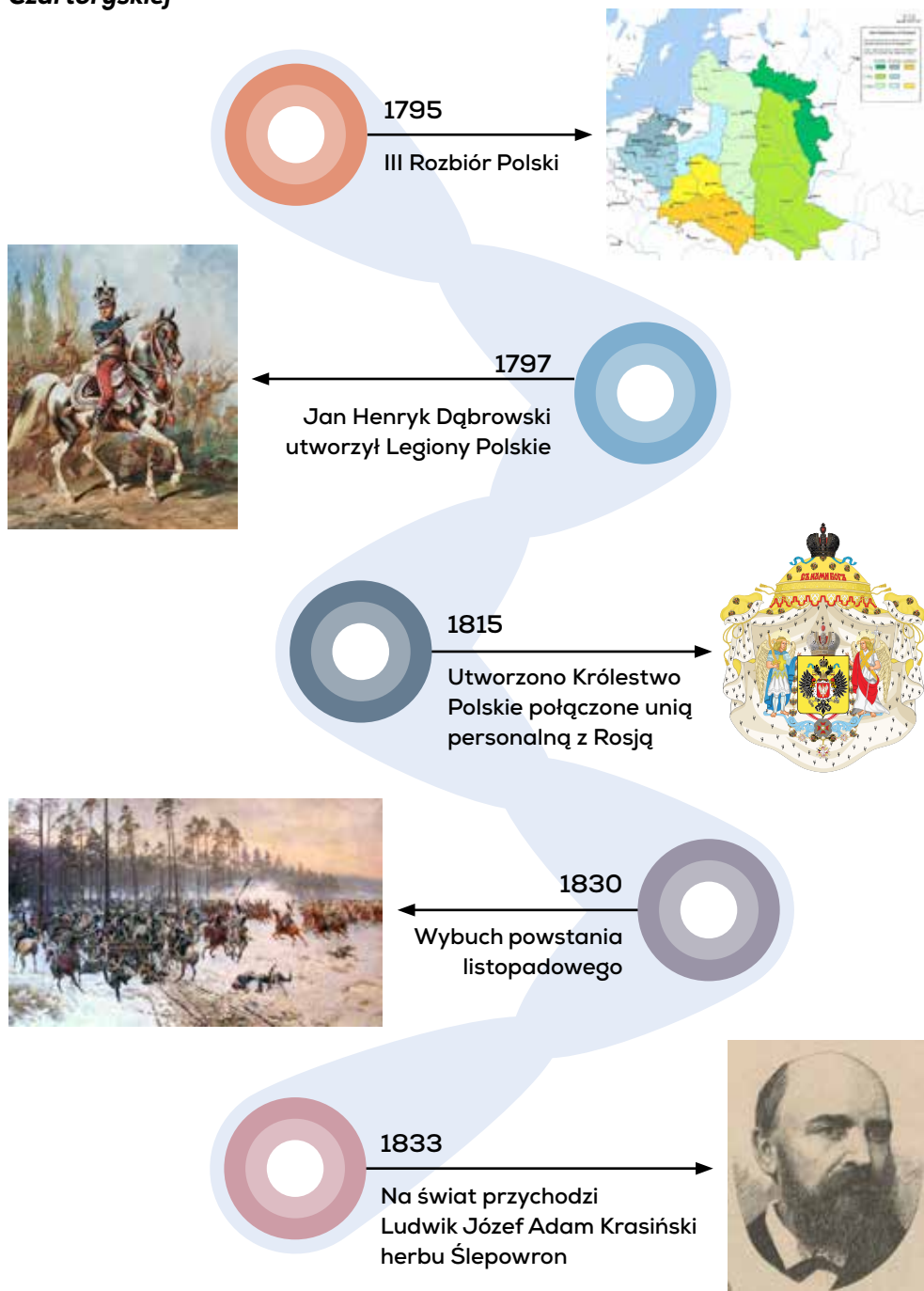
Uczniowie jako animatorzy spotkania mogą zadbać o gościnne przyjęcie herbatką i ciastem oraz zaprosić na pogawędkę na temat: *Krasne czasów Ludwika i Marii Ludwika a Krasne XXI w.*

Proponowane zagadnienia do rozmowy:

- Co szczególnie zainteresowało państwa w przygotowanych filmach?
- Jakie działania księżnej Czartoryskiej i hrabiego Krasińskiego były szczególnie cenne dla mieszkańców Krasnego na przełomie XIX i XX w.?
- Które zasługi hrabiego i księżnej mogą być wzorem dla współczesnych mieszkańców Krasnego?
- Czy uważa pan/pani, że pamięć o zasługach lokalnych bohaterów buduje poczucie przynależności do danej społeczności?
- Jakie możliwości angażowania się w życie społeczne ma współczesny mieszkaniec Krasnego?
- O co warto zadbać w przyszłości, aby mieszkańcy Krasnego odczuwali radość i dumę ze swojej miejscowości?

Załącznik nr 1.

Kadr animacji filmowej *Czasy Ludwika Krasińskiego i Marii Ludwiki Czartoryskiej*

Załącznik nr 2.

Kadr filmu o życiu i działalności społecznej Ludwika Krasińskiego

Załącznik nr 3.

Zrzut ekranu przedstawiający prezentację multimedialną o księżnej Marii Ludwice

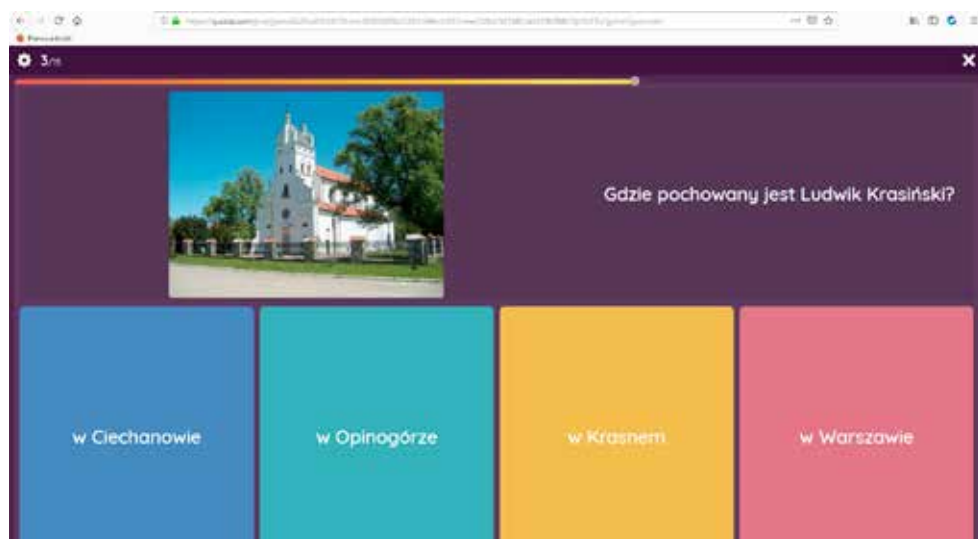
Załącznik nr 4.

Zrzut ekranu przedstawiający prezentację multimedialną *Moda na ziemiach polskich w XIX i na początku XX wieku*

Załącznik nr 5.

Zrzut ekranu przedstawiający jedną z plansz gry Quizizz

Załącznik nr 6.

Zrzut ekranu przedstawiający grę *mInstructor*

Załącznik nr 7.

Przykładowy kadr filmu *Elementarz filmowca*

Załącznik nr 8.

Instrukcja WebQuestu**WPROWADZENIE**

Witajcie!

Realizując zadania zawarte w WebQueście, będziecie mieli niepowtarzalną okazję, aby stworzyć trwałą pamiątkę poświęconą bohaterom społeczności lokalnej.

ZADANIE

Waszym zadaniem będzie przygotowanie w programie ActivePresenter filmu trwającego 10 minut poświęconego zasługom Ludwika Krasińskiego lub Marii Ludwiki Czartoryskiej. Będziecie pracować w zespołach:

Zespół I – Dokumentaliści

Wasz bohater to Ludwik Krasiński – społecznik i patriota.

Przygotujecie paradokument o hrabim, np. wywiad. Możecie sami nadać filmowi tytuł.

Zespół II – Kłapserzy

Wasza bohaterka to Maria Ludwika Czartoryska – kobieta o złotym sercu.

Przygotujecie krótką fabułę o księżnej. Możecie sami nadać filmowi tytuł.

Mam nadzieję, że zapoznaliście się z materiałami dostępnymi w chmurze Google. Spróbujcie obudzić historię! Niech dzięki przygotowanym przez was filmom bohaterowie z przeszłości zagospzczą wśród nas, skłaniając do refleksji, czym jest postawa obywatelska i służba ojczyźnie, bo zgodnie z rodzowym zawołaniem Krasińskich:

AMOR PATRIAE NOSTRA LEX – MIŁOŚĆ OJCZYZNY NASZYM PRAWEM**PRZEBIEG PRACY**

Zajęcia zaplanowane w ramach realizacji projektu będą miały następujący przebieg:

Lekcja 1.

Rozdzielicie między siebie obowiązki związane z realizacją filmu. Potrzebni będą następujący członkowie ekipy filmowej: reżyser, operator kamery, kostiumolog, scenograf, montażysta, lektor.

Lekcja 2.

Przed wami wycieczka do Muzeum Rodu Krasińskich w Krasnem oraz spacer po sąsiadującym z nim parku. Zdobędziecie dodatkową wiedzę dzięki prelekcji kustosa muzeum oraz własnym obserwacjom. Waszym zadaniem jest sporządzenie notatek z dodatkowymi informacjami na temat bohaterów projektu, a także opisanie miejsc, które mogą posłużyć jako tło do zdjęć plenerowych. Uzupełnijcie kartę pracy *Notatnik młodego filmowca*.

Lekcja 3.

Waszym zadaniem jest stworzenie scenariusza – kilkuzdaniowego tekstu przedstawiającego treść filmu (w razie potrzeby jeszcze raz zajrzyjcie do materiałów w chmurze).

Kolejne zadanie to przygotowanie scenopisu. Nie zapomnijcie, że film będzie trwał 10 minut.

Uzupełnijcie kartę pracy *Scenopis filmu* .....

Uwaga! Scenopis stanowi jeden z istotnych etapów pracy nad filmem.
Pamiętajcie także o zaplanowaniu obsady aktorskiej.

Lekcje 4.-5.

Teraz musicie zgromadzić materiały do filmu. Wasza praca będzie polegała na:

- wyborze plików graficznych z zasobów internetowych,
- samodzielnym wykonywaniu zdjęć,
- zarejestrowaniu scenek nagranych kamerą lub telefonem komórkowym,
- nagraniu narracji,
- przygotowaniu efektów dźwiękowych.

Postarajcie się, aby przygotować ujęcia z zastosowaniem różnych planów filmowych według materiałów zamieszczonych w chmurze. Zadbajcie o to, aby film miał spójną konstrukcję i w sposób jak najciekawszy przedstawiał waszego bohatera.

Możecie w miarę możliwości postarać się o przygotowanie kostiumów, jakie noszono w czasach, w których żył bohater waszego projektu. Potraktujcie to działanie jako pracę domową.

Lekcje 6.-7.

Przed wami montaż filmu ze zgromadzonych materiałów w programie ActivePresenter
Oto ściągawka dla montażysty:

- zaimportuj pliki wideo lub zdjęcia;
- przeciągnij wybrane nagrania do serii ujęć;
- sprawdź, czy są poukładane we właściwej kolejności;
- pamiętaj o dodaniu kodu QR odsyłającego do gry multimedialnej związanej z tematyką filmu;
- jeżeli nagrania są za długie – przytnij je;
- zaimportuj dźwięk do filmu, dopasuj długość muzyki lub narracji do długości ujęć (lub długości filmu);
- dodaj przejścia pomiędzy ujęciami;
- dodaj tytuł i napisy końcowe (w tym źródła pobranych materiałów kopiowanych z internetu);
- dodaj efekty wizualne;
- zapisz film na swoim komputerze.

Za pomocą aplikacji Canva przygotujcie plakaty promujące postacie przez wskazanie ich zasług dla społeczności lokalnej.

Lekcja 8.

Czas na zaprezentowanie efektów waszej pracy, czyli projekcja przygotowanego filmu. Może warto pomyśleć o zaplanowaniu spotkania dla społeczności szkolnej, a nawet zaprosić rodziców i władze lokalne.

PRAWA AUTORSKIE

Pamiętajcie o tym, by respektować zasady prawa autorskiego. Jeśli czerpicie z zasobów stron internetowych (zdjęcia, pliki dźwiękowe itp.), wskaźcie źródło danego materiału.

Uwaga: jeśli się podaje adres strony internetowej, należy w kwadratowym nawiasie zapisać datę dostępu.

KRYTERIA OCENY

Lp.	Elementy oceniania	0 pkt	1 pkt	2 pkt	3 pkt
1	Czas trwania filmu	Poniżej 4 minut	4-7 minut	8-9 minut	10 minut
2	Zdjęcia i pliki wideo	Wybór niepowiązanych tematycznie zdjęć	Zdjęcia skopowane z zasobów internetowych	Samodzielnie wykonane zdjęcia wraz z dograną narracją tworzą film	Samodzielnie wykonane zdjęcia i nagrane scenki z dialogami tworzą film
3	Podkład muzyczny	Brak	Niedostosowany do długości filmu	Podkład o właściwej długości	Właściwie dobrany do tematyki filmu, podkreśla wymowę strony wizualnej
4	Efekty wideo	Brak	Wstawione tylko w części materiału filmowego	Przemyślane efekty wizualne	Efekty wizualne tworzą spójną całość, podkreślają przesłanie filmu
5	Przejścia pomiędzy klipami	Brak	Wstawione tylko w części materiału filmowego	Przemyślane przejścia	Tworzą spójną całość, podkreślają przesłanie filmu
6	Napisy tytułowe i końcowe	Brak	Tylko napisy początkowe lub końcowe, napisy zawierają błędy ortograficzne, interpunkcyjne	Sformatowane napisy początkowe i końcowe, lecz informacje są niepełne, zachowano poprawność językową	Sformatowane napisy początkowe i końcowe; zachowano poprawność językową, zastosowano ciekawe efekty
7	Język filmu	Nie zastosowano planów i ujęć wynikających z instrukcji	Zastosowane środki operatorskie dobrano w sposób przypadkowy, nieprzemyślane	Zastosowano różnorodne elementy języka filmowego, które współgrają z przekazywaną treścią	Zastosowano środki filmowego wyrazu, zwracając uwagę na ich funkcję i uzyskując w ten sposób szczególne walory estetyczne
8	Tematyka filmu	Film nie jest zgodny z tematem (np. przedstawia atrakcje turystyczne zamiast sylwetki i zasług postaci wskazanej w zadaniu)	Film mało interesujący, trudno zdefiniować myśl przewodnią	Film ma interesującą fabułę, myśl przewodnia niezbyt wyrazista	Film stanowi przemyślaną konstrukcję fabularną, spójny, ma czytelny przekaz
9	Źródło materiałów	Brak	Niewłaściwie podane źródła zamieszczonych materiałów	Nie są podane wszystkie źródła	Podane są wszystkie źródła

Punktacja:

25-27 pkt – cel.

16-20 pkt – db

5-9 pkt – dop.

21-24 pkt – bdb

10-15 pkt – dst

0-4 pkt – ndst

Informacje o ocenach zostaną przedstawione w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem na zajęciach podsumowujących.

ZAKOŃCZENIE

Gratulacje! Wasza praca nad zadaniami przedstawionymi w WebQueście dobiegła końca! Mam nadzieję, że z satysfakcją patrzycie na efekty swoich działań. Mielicie okazję poznać bardziej wnikliwie swoją małą ojczyznę i ludzi, którzy kształtowali przed laty jej oblicze. Bez szacunku i poczucia więzi ze swoją miejscowością i regionem trudno mówić o patriotyzmie.

Nauczyciel recytuje fragment wiersza T. Różewicza *Oblicze oczyzny*.

Załącznik nr 9.

Karta pracy – Notatnik młodego filmowca

Projekt: *Ludwik Krasiński i Maria Ludwika Czartoryska – o cichych bohaterach Krasnego, Mazowsza, Polski*

NOTATNIK MŁODEGO FILMOWCA

Miejsce	Rodzaj ujęcia

Załącznik nr 10.

Przykładowy scenariusz filmu *Ludwik Krasiński – społecznik i patriota*

Ludwik Krasiński – społecznik i patriota

Sala pałacowa lub biblioteka – miejsce, w którym człowiek pokroju Ludwika Krasińskiego mógłby udzielić wywiadu.

Ujęcie siedzących i rozmawiających bohaterów, od czasu do czasu uzyskane już podczas montażu przebitki samego Ludwika Krasińskiego oraz dziennikarki.

(wchodzi Ludwik)

Dziennikarka: Witamy serdecznie, panie hrabio. Piękne słowa *Amor patriae nostra lex* świadczą o tym, że w pana rodzinie panowały tradycje patriotyczne.

Ludwik: To prawda. Mój ojciec August walczył w powstaniu listopadowym. W bitwie pod Ostrołęką był ranny. Za zasługi został odznaczony Złotym Krzyżem Virtuti Militari.

Dziennikarka: O bohaterstwie Polaków w czasie powstania listopadowego pisał Adam Mickiewicz w poemacie *Reduta Ordona*.

Ludwik: Nikt tak pięknie nie ujął bohaterstwa Polaków jak Mickiewicz, a z drugiej strony tylko ktoś o talencie wieszca tak plastycznie mógł oddać barbarzyństwo carskich wojsk.

Dziennikarka: Żył pan w trudnych dla Polaków czasach. Rzeczpospolita Polska, podzielona pomiędzy trzech zaborców, nie istniała. Ojczyzna trwała jedynie w sercach Polaków. Kolejne powstania i walki wyzwolenicze nie przynosiły upragnionej wolności. Dlatego tak ważna była troska o tę małą, najbliższą ojczyznę. Dla pana stało się nią gniazdo rodowe – Krasne. Przyczynił się pan do rozwoju tej pięknej mazowieckiej miejscowości. Pana majątek był jednym z najnowocześniejszych w kraju.

Ludwik: Zawsze uważałem, że patriotyzm to nie tylko walka z bronią w rękę. Patriota to także, moim zdaniem, świetny ekonomista, ofiarny działacz społeczny, człowiek aktywny i pracowity. Dlatego dbałem o rozwój Krasnego. Wprowadziłem nowoczesne, przemysłowe metody produkcji i przetwórstwa produktów rolnych. W 1866 r. w pobliżu Krasnego założyłem cukrownię Krasiniec, jedną z pierwszych na Mazowszu. Zbudowałem również cegielnię, młyny, drożdżownię, krochmalnię i pierwszą na Mazowszu fabrykę guzików i grzebieni.

Dziennikarka: Można rzec, że powołał pan Krasne do życia. Zbudował pan pałac i neogotycką wieżę usytuowaną przy bramie wjazdowej do rozległego parku. Fundacja pana hrabiego prowadziła prace remontowe i modernizacyjne w kościele parafialnym w Krasnem.

Ludwik: Kościół to prawdziwa ozdoba Krasnego, dlatego zadbałem o przeprowadzenie prac remontowych. To wówczas przebudowano podziemia kościoła i wejście do nich (z boku kościoła), wykonano marmurową posadzkę w całym budynku, zakupiono nowe meble oraz dębowe ławki.

Dziennikarka: W 1857 r. pan hrabia założył w Krasnem stadninę koni pełnej krwi angielskiej. Był pan jednym z największych hodowców koni tej rasy w Polsce.

Ludwik: Stadnina koni Dobrogost to perełka w moim majątku. Czy wiecie, że konie ze stajni z Krasnego startowały w najważniejszych wyścigach w Moskwie i Petersburgu? Na słynnym petersburskim torze wyścigowym powiewała moja flaga. Z mojej hodowli pochodził słynny ogier Ruler, czempion, zwycięzca wielu gonitw w Polsce i Rosji.

Dziennikarka: Dobrze prosperujące, uprzemysłowione folwarki przynosiły panu hrabiemu ogromne zyski. Jednak uważa się pana za niezwykle skromnego człowieka...

Ludwik: Nigdy nie chciałem być zarozumiałym arystokratą. Uważam, że moje sukcesy to tak naprawdę sukcesy mojej ojczyzny. Większość dochodów przeznaczałem na cele publiczne. Najważniejszą ideą, której podporządkowałem moje działania, był rozwój ekonomiczny ziem polskich.

Wspólnie z przyjacielem czyniłem starania o wybudowanie Kolei Warszawsko-Terepskiej w Królestwie. Starłem się wspierać badania naukowe, finansowałem powstanie Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. Zdobywałem fundusze na organizowane przez Muzeum wystawy rolnicze, ekspozycje sztuki użytkowej, odczyty, laboratoria, publikacje.

Dziennikarka: Jedną z takich publikacji jest niezwykle wartościowy *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*. Był pan nawet autorem wielu haseł słownikowych. Ogromną zasługą pana hrabiego jest również troska o ocalenie dorobku intelektualnego Polaków.

Ludwik: W czasach rusyfikacji, wynarodowienia Polaków byliśmy jednymi z obrońców polskiej mowy i kultury. Jestem szczęśliwy, że udało mi się przyczynić do sprawnego funkcjonowania Biblioteki Ordynacji Krasińskich. Zgromadzono w niej bezcenne książki, rękopisy, ryciny, a nawet monety i zabytki archeologiczne. Od początku swego istnienia Biblioteka stała się instytucją publiczną, która służyła ludziom, zawsze pracowali tu znakomici bibliotekarze, a rada naukowa składała się z najwybitniejszych umysłów. Jestem z tego niezmiernie dumny.

Dziennikarka: Dziękujemy za rozmowę, panie hrabio. Cieszymy się, że mogliśmy porozmawiać z człowiekiem, który jest wzorem godnej i szlachetnej postawy. Może być autorytetem dla młodszych i starszych, ponieważ zawsze stał na straży najwyższych wartości. Najbardziej ze wszystkiego ukochał ojczyznę – Polskę.

[Po wyemitowaniu rozmowy na ekranie pojawia się plansza z tekstem: „Wolność, do której tęsknił Ludwik Krasiński, to skarb, o który w różny sposób walczyli Polacy przez całe pokolenia. Polska odzyskała niepodległość w 1918 roku, 23 lata po śmierci Ludwika Krasińskiego”].

Załącznik nr 11.

Przykładowy scenariusz filmu *Księżna Maria Ludwika Czartoryska – kobieta o złotym sercu***KSIĘŻNA MARIA LUDWIKA CZARTORYSKA
– KOBIETA O ZŁOTYM SERCU**

Część fabularna będzie się składała z dwóch sekwencji – pierwsza rozgrywa się w latach 20. XX w., kiedy po śmierci Ludwika Krasińskiego majątkiem w Krasnem wraz z mężem Adamem Czartoryskim zarządza córka Krasińskiego, Maria Ludwika Czartoryska.

Druga sekwencja rozgrywa się na początku lat 40. XX w., już po wybuchu II wojny światowej, kiedy to majątek w Krasnem przejmuje niemiecki gauleiter Erich Koch.

SEKWENCJA I

Po planszy tytułowej pojawia się kilka ujęć parku w Krasnem zrobionych letnią porą – drzew, alejek, stawów, ludzi pracujących przy porządkowaniu terenu parkowego.

Kolejne ujęcie: za pomocą planu ogólnego zostaje przedstawiona para przechadzająca się po alei grabowej. W pewnym momencie kobieta odchodzi na chwilę od towarzyszącego jej mężczyzny i gestykulując, mówi coś do pracowników porządkujących park.

[Kiedy bohaterowie nie rozmawiają, obrazowi towarzyszy muzyka Fryderyka Chopina].

Kolejne ujęcie jest zbudowane na planie amerykańskim: księżna Maria Ludwika Czartoryska spaceruje po parku ze swym mężem Adamem Czartoryskim. Rozmawiają.

– Wspaniale wygląda ten park latem. Jakby poza roślinnością i odgłosami przyrody nie istniał świat. Idealne miejsce do tego, by odpocząć i zapomnieć o problemach.

– Nie moja w tym zasługa. Taki był zamysł ojca – by pośród roślinności znaleźć chwile wytchnienia od ciężkiej pracy. On także lubił tu przychodzić i spacerować. Widziałam go, jak przystawał i na dłuższą chwilę zapatrywał się gdzieś w dal. Jakby snuł kolejne plany i rozwijał w myślach swoje pomysły.

– Dużo rozmawialiście ze sobą.

– Tak. Mimo tego, że był bardzo zajęтым człowiekiem, sporo rozmawialiśmy. Nie traktował mnie jak małej dziewczynki, o swoich przedsięwzięciach opowiadał, jakbym była jego dorosłą współpracowniczką.

– Może przeczuwał, że nie dożyje momentu, kiedy ty, moja kochana żono, będziesz dorosłą kobietą?

– Może jest coś w tym, co mówisz. Ostatnią taką długą i poważną rozmowę odbyliśmy właśnie tutaj, w parku. Miałam dwanaście lat. Ojciec opowiadał mi o Polsce, ale jakoś tak inaczej niż nauczyciele. Ciągłe mówił o pracy, o pomysłach, o tym, aby w najróżniejszych przedsięwzięciach zatrudniać jak najwięcej ludzi. Był przekonany, że tylko ciężka praca oraz inicjatywy o charakterze społecznym i edukacyjnym doprowadzą do tego, iż Polacy, zamożni i wyedukowani, odzyskają niepodległość.

– No i nauka nie poszła w las. Majątek w Krasnem rozkwita, a ludzie uwielbiają cię za to, co dla nich robisz. Za pomoc tym najbiedniejszym, za dobre słowo, a chyba szczególnie za opiekę nad dziećmi.

Kolejne ujęcie: księżna Czartoryska stoi wraz z mężem nieopodal brzegu jednego ze stawów w krasieńskim parku.

- Chciałabym, mój Adamie, aby właśnie dzieci z Krasnego i okolicznych wsi edukowały się i rozwijały swoje talenty.
- Dlaczego aż tak bardzo ci na tym zależy?
- Ponieważ te dzieci, kiedy już by podrosły, nie szukałyby lepszego życia gdzieś w świecie, a zostawałyby tu i nie tylko zakładałyby rodziny, ale też bogaciłyby się i dzieliłyby się ze społecznością swoimi pomysłami na rozwój.
- Przeczuję, Mario, że już coś wymyśliłaś.
- Tak. Sprzedałam trochę kosztowności i za zdobyte w ten sposób pieniądze postanowiłam wysłać kilkoro najzdolniejszych dzieci z Krasnego na nauki do Warszawy. Nie gniewasz się o to, że podjęłam decyzję bez konsultacji z tobą?
- Chyba nawet nie mam takiego prawa. Nie potrafiłbym ci się sprzeciwić. Myślę także, że twój ojciec byłby dumny z tego, jakimi wartościami kierujesz się w życiu.

Kolejne ujęcie: księżna Maria Czartoryska i Adam Czartoryski siadają na ławeczce nieopodal parkowej grotty z figurką Matki Boskiej.

- Wiedziałam, że właśnie tu skończy się nasz spacer. To miejsce darzysz szczególnym sentymentem, mój mężu.
- Jakżeby inaczej! Przecież właśnie tu, biorąc na świadka Matkę Bożą, klęknęłam przed tobą i zapytałam, czy zostaniesz moją żoną.
- Pamiętam, że tysiąc myśli przefrunęło przez moją głowę, ale jedno zapamiętałam – radość, że właśnie tutaj poprosiłeś mnie o rękę, w miejscu tak mi drogim, ale też i jednym z najważniejszych dla mojego ojca.
- Jest tu w Krasnem, w pałacu, ale i też w parku jakaś szczególna atmosfera, która dodaje człowiekowi energii, wypełnia go pasją i pragnieniem działania.

SEKWENCJA II

Plansza: 1942 rok. Majątek w Krasnem znajduje się w rękach gauleitera Ericha Kocha. Plan ogólny: kamera śledzi biegnącą kobietę, widać kościół w Krasnem i stojącego przed nim mężczyznę w mundurze. Kobieta zatrzymuje się przed mężczyzną w mundurze.

[Ujęciu towarzyszy dramatyczna muzyka].

Kolejne ujęcie: plan pełny – mężczyzna w niemieckim mundurze, kobieta to księżna Maria Ludwika Czartoryska. Trzyma jakieś zawiniątko w rękach.

- Nie pozwolę! Nie pozwolę!
- Niech pani nie krzyczy, pani wzburzenie nie ma żadnego znaczenia. Wydałem rozkaz zburzenia kościoła, nie zamierzam się z niego wycofać. Rusza przed siebie, kobieta podąża za nim.
- Pana żołnierze zburzyli już pałac! Teraz chcą zrównać z ziemią kościół, święte miejsce. Tak postępują tylko barbarzyńcy. Dlaczego pan to robi?
- Ponieważ dowództwo Tysiącletniej Rzeszy ma inne plany dla zagospodarowania tego miejsca i pani sprzeciw nie ma najmniejszego znaczenia. Więcej dobrego pani zrobi, jeśli przekona miejscowych do porządkowania terenu po wyburzonej świątyni.
- Jak mam ich przekonać, jeśli boją się pana i żołnierzy? Wielokrotnie byli świadkami niemieckiej przemocy i wykonywania wyroków śmierci za nic. Tym bardziej nie przyjdą pracować, jeśli zniszczy pan miejsce, które jest dla nich najdroższe, najbardziej święte.

- Przypominam, iż pomoc świadczona Rzeszy wielu mieszkańcom Krasnego i okolic może uratować życie. Ma pani poważanie wśród okolicznych mieszkańców, niech więc pani to wykorzysta i przekona ich do pracy. Zresztą nie mają innego wyjścia, każdy opór będzie złamany, a kto nie przystosuje się do nowej rzeczywistości, zostanie wywieziony. W Vaterland tysiące niemieckich rodzin czeka na przyjazd tutaj, bo to ma być ich nowa ojczyzna.

- Gauleiterze Erichu Koch, rzeczywiście pan ma tu władzę, ale może to przekona pana do zmiany zdania co do zburzenia kościoła.

Maria Ludwika odwiją chustę. W nią zawinięta jest skrzynka z kosztownościami.

[Zbliżenie na kosztowności]

Niemiec długo przygląda się zawartości kasetki.

- Czy te kosztowności i cenne pamiątki rodu Krasieńskich uratują tutejszą świątynię?

Niemiec zabiera księżnej skrzynkę z kosztownościami i szybko odchodzi. Księżna jeszcze chwilę patrzy na kościół i także odchodzi.

Ostatni akcent filmu to plansza informująca, iż XVI-wieczny kościół przetrwał hitlerowską nawałę.

Załącznik nr 12.

Karta pracy - Scenopis filmu

SCENOPIS FILMU						
Nr ujęcia	Rodzaj planu	Zawartość kadru	Ruch kamery/pozycja kamery	Dialog/narracja	Efekty dźwiękowe	Uwagi dla aktorów

Załącznik nr 13.

Przykładowy plakat przedstawiający zasługi Ludwika Krasieńskiego

Za jakie usługi warto cenić Ludwika Krasieńskiego?

Bardzo cenił sobie idee pracy organicznej, dlatego celem jego życia było pomnażanie majątku – własnego i narodowego.

W Warszawie uruchomił fabryki asfaltu i grzebieni oraz guzików.

Pod kierownictwem Krasieńskiego Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie z małej placówki rozrosło się do dużej instytucji, ponieważ zastępując wyższą uczelnię.

Wzbogacił folwark w Krasnem o owczarnię, młyn amerykański, dużą piekarnię, cegielnię, cukrownię udziałową „Krasiniec” oraz znakomitą stajnię.

Wraz z przemysłowcem Kronenbergiem sfinansował budowę Kolei Terespolskiej.

Należał do grona inicjatorów, sponsorów i redaktorów pięciotomowej „Encyklopedii rolnictwa i spraw z nim związanych”.

Część dochodów przeznaczal na cele publiczne. Pierwszym jego ważnym i trwałym przedsięwzięciem społecznym była Biblioteka Ordynacji Krasieńskich.

Doprowadził do włączenia do Biblioteki Ordynacji bogatych zbiorów po bezdzielnym Konstytucyjnym Świdzińskim. Przetrwala do dziś – jako oddział Biblioteki Narodowej.

Przykładowy plakat przedstawiający zasługi Marii Ludwicy Czartoryskiej

Za jakie usługi warto cenić księżną Marię Ludwikę Czartoryską?

Wspomagała wiele instytucji dobroczynnych, przyczyniła się odbudowy kilku kościołów, a przede wszystkim odwiedzała ludzi, niosąc im pomoc. Nigdy nie odmówiła pomocy materialnej.

Opiekowała się zbiorem pamiątek historycznych i dzieł sztuki po Krasińskich, Zawiszach i Radziwiłłach.

Opiekowała się dziećmi, założyła dla nich ochronkę. A gdy widziała, że jakieś dziecko jest zdolne, łożyła na jego naukę.

Bardzo troszczyła się o pochodzący z XVI wieku kościół w Krasnem, dbała, aby zawsze był piękny i czysty. Kościół, uszkodzony w 1915 roku przez niemiecką artylerię, został odbudowany staraniem ówczesnych właścicieli Krasnego Ludwika i Adama Krasińskich.

Załącznik nr 15.

Kod QR do gry Quizizz

Załącznik nr 16.

Kod QR do zasobu e-learningowego *mInstructor*

